

Fjölskyldan situr á hakanum

Nú, fjórum árum eftir sérframboð kvenna til alþingiskosninga, er engu minni hugur í konum til að tryggja sér áfram hlutdeild í beinni stjórnun þeirra málá sem óhjákvæmilega snerta daglegt líf og tilveru allra íbúa þessa lands. Okkur verður æ ljósari sú staðreynd að ádur en mikilvægar ákvarðanir eru teknar er nauðsynlegt að líta á málín jafnt frá sjónarhlíð kvenna sem karla.

Sérframboð kvenna á Vesturlandi nú er eðilegt og beint framhald af því starfi sem við höfum unnið síðan haustið 1984 er angí var stofnaður hér á Vesturlandi. Áhugi fólkis og undirtektir við starfi okkar, svo og hvatning úr ýmsum áttum, hefur styrkt enn frekar þá trú okkar að þau mál, sem við viljum vinna að, höfði til þeirra sem vilja taka þátt í að byggja upp betra líf þar sem almenn skynsemi er sett á oddinn þegar ákvarðanir eru teknar.

Fjölskyldan situr á hakanum

Á undanförnum árum hefur átt sér stað ör þróun og þensla á flestum sviðum hins daglega lífs og hefur hún orðið á kostnað ýmissa verðmæta sem öllum eru mikilvæg. Vil ég þá fyrst tiltaka fjölskylduna, sem ennþá, þrátt fyrir allt, er hinum óumdeilanlegi hornsteinn þjóðfélags okkar. Í tittnefndu góðæri hefur fjölskyldan og mikilvægi hennar algjörlega setið á hakanum. Sú staðreynd blasir við að fæstum nægir ein fyrirvinna til að sjá sér og sínum farborða. Þeir hinir mörgu, sem eru einir um uppeldi og framfærslu barna sinna, eiga ekki annarra kosta völ en vinna myrkranна á milli. Í allflestum tilfellum er hér um að ræða konur sem ofan á allt saman fylla ennþá lægstu launaflokkana.

Pótt tveir vinni fyrir fjölskyldu er vinnutíminn oft æði langur og á allt of mörgum heimilum leggja unglingsarnir af stað út á vinnumarkaðinn um það leyti sem foreldrarnir koma heim. Þessi kvöld- og næturvinna ungelínæganna kemur að síalífsögðu

skylguna en er að þeirra mati nauðsynleg „til að geta lífað“. Mörg heimili eru þannig ekki orðin mikil meira en svefnstaðir þeirra sem þar búa.

Eitt af mörgu, sem Kvennalista-konur hafa beitt sér fyrir Álpingi, er að tryggður verði sá siðferðislegi réttur fólks til að geta séð sér farborða af dagvinnulaunum. Ef svo væri, væru um leið tryggð þau sjálf-sögðu og nauðsynlegu réttindi fólks til að hlúa að og rækta þau tengsl sem myndast innan fjölskyldna og setja mark sitt á einstaklinginn ævi-langt. Siðastliðið haust endurflutti Sigríður Dúna Kristmundsdóttir, þingkona Kvennalists, frumvarp sitt til laga frá árinu áður um 30 þúsund króna lágmarkslaus fyrir 40 stunda vinnuviku.

I umræðu um þetta kom greinilega fram að ýmsir, sem á þingi sitja, gera sér engan veginn grein fyrir raunverulegum kjörum stórs hóps í þjóðfélaginu, þar á meðal alls þorra kvenna á vinnumarkaðnum. Enn vantar þó nokkuð að þessari sjálf-sögðu og hógværu kröfu Kvennalists ans sé fullnægt og enn bólár ekkert á því endurmati sem við höfum farið fram að gert verði á hefðbundnum kvennastörfum. Betri laun og þar með styttri vinnutími eru á þessari stundu algjör frumforsenda þess að fjölskyldan losni út úr þeim félags-legu prengingum sem að henni steðja um þessar mundir.

Nýjar búgreinar

En það eru fleiri af grundvallarat-riðum lífs okkar sem hafa átt í völk og verjast að undanföru og koma þá málefni landsbyggðarinnar og þeirra sem þar búa fyrst upp í hugann. Ennþá er það svo að við byggjum alla okkar afskomu sem þjóð á hinum hefðbundnu undirstöðuat-vinnugreinum, landbúnaði og sjávarútvegi. Að undanföru virðist hafa gætt nokkurs handahófs við ráðstöfum á málefnum bænda vegna vandamála landbúnaðarins.

Kjallarinn

Danfríður
Kristjánsdóttir
kennari

„Sú staðreynd blasir við að fæstum nægir ein fyrirvinna til þess að sjá sér og sínum farborða. Þeir hinir mörgu sem eru einir um uppeldi og framfærslu barna sinna eiga ekki annarra kosta völ en vinna myrkranна á milli. Í allflestum tilfellum er hér um að ræða konur sem ofan á allt saman fylla ennþá lægstu launaflokkana.“

fitt að setja sig inn í atburðarásina sem oft er mjög hröð og stöðugt eru tekin í notkun ný orð og hugtök um eitt og annað sem tengist þessari atvinnugrein. Með það í huga, að úti á landsbyggðinni er uppsprettu íslenskrar menningar og þar hefur hún varðveisit og blómstræð í gegnum aldirnar, er það óhugsandi að sjá sveitir landsins leggjast í auðn. Það er mál að linni umræðunni um kaup og leigu á fullvirðisrétti en hafist verði handa við uppbryggingu nýrra búgreina og styrkja þær sem fyrir eru, m.a. með því að endurskoða

marks byggjast á, m.a. með tilliti til hlunninda, sem margir bændur hafa umtalsverðar tekjur af.

Á Vesturlandi eru einhver búseldarlegustu og fegurstu héruð þessa lands og því mikil kappsmál fbúanna þar, og væntanlega landsmanna allra, að þar haldist myndarleg byggð. Margir bændur hafa á undansfönum árum söðlað um og tekið upp nýjar búgreinar og eru eflaust ýmsir möguleikar enn fyrir hendi á þeim vettvangi. En það er afar mikilvægt að gefa þeim sem koma sér upp nýjum búgreinum kost að að flá sér sérþekkingar á viðkomandi sviði því oftast er um umtalsverðar fjárfestingar að ræða og skóli lífssins getur orðið mörgum afar dýr.

En þessara nýju búgreina er þjónusta við ferðamenn. Margir bændur

Atvinnuöryggi

Þéttbýlisstaðirnir á Vesturlandi byggja afskomu sína ýmist á þjónustu við landbúnaðinn eða á sjávarútvegi. Þær sveiflur sem oft verða í sjávarútveginum koma alltaf harðast niður á því verðmæta vinnufla okkar sem fiskverkfólkið er. Stærsti hluti fiskverkfólksins eru konur sem alltof oft er liðið á sem varavinnufla sem kalla má til starfa þegar hentar. Tryggja verður atvinnuöryggi þessa fólkis og leggjum við mikla áherslu á að fiskafurðir okkar sem og aðrar afurðir verði alltaf sendar fullunnar á erlenda markaði.

Það eru sjálfssögð mannréttindi fólkis að geta valið sér búsetu úti á landsbyggðinni og tryggja þarf að dreifbýlið sé ekki síður byggilegt hvað varðar þjónustu á ýmsum svíðum en gerð er krafa um í þéttbýlinu. Tryggja þarf að börn geti notið lögboðinnar skólagöngu og viljum við Kvennalistakonur leggja áherslu á að komið verði á fót skólaseljum, þ.e. útibúum fyrir yngstu nemendurnna þannig að þeir þurfi ekki að dveljast á heimavistum frá 6-7 ára aldri eins og nú tíðkast viða. Þá er og nauðsynlegt að huga að því að jafna aðstöðu þeirra sem þurfa að sækja sér framhaldsmennun fjari heimabyggð að loknu námi í grunnskóla. Leggja verður áherslu á uppbryggingu heimavista og eða ódýrs leighuhúsnaðis í þessu skyni. Framkomnar tillögur Kvennalists um kennslu- og námsgagnamiðstöðvar í hverju fræðsluundar með styrkt allt skólastarf i dreifbýli mjög. Þá er og nauðsynlegt að fara verði í alvöru að huga að fjar-kennslu, þ.e. kennslu í gegnum útvarp, sjónvarp og ýmsa aðra miðla sem gætu gert fólk kleift að ljúka hluta náms síns eða jafnvel öllu námi í heimabyggðinni. Fjarkennslu mætti að sjálfssögðu einnig nota við námskeið hvers konar og fræðslu sem ekki flokkast undir skolakerfi.